

Grund- og nærhedsnotat

Kulturministeriet, 3. oktober 2016

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et europæisk år for kulturarven 2018

KOM (2016) 543

Notatet fremsendes også til Folketingets Kulturudvalg.

1. Resumé

Kommissionen har ved KOM (2016) 543 af 31. august 2016 fremlagt forslag til Europa-Parlamentet og Rådets afgørelse om et europæisk år for kulturarv. Ifølge forslaget lægges der op til at udpege 2018 til "et europæisk år for kulturarv". Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF art. 167 om kultur og er oversendt til Rådet den 5. september 2016 i dansk sprogversion.

Det foreslås, at formålet med kulturarvsåret er at synliggøre og sætte fokus på kulturarven som en fælles ressource for alle europæere.

Ifølge forslaget lægges der op til, at der under kulturarvsåret i 2018 iværksættes en række aktiviteter på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan, herunder konferencer, arrangementer og debatskabede initiativer, som gør opmærksom på betydningen og værdien af kulturarven, oplysnings- og uddannelseskampagner og udveksling af erfaringer og god praksis inden for forvaltning og formidling af kulturarven.

Det foreslås endvidere, at hver medlemsstat udpeger en national koordinator, som skal være ansvarlig for at koordinere medlemsstatens deltagelse i det europæiske år.

Regeringen bakker op om forslagens formål om at sætte fokus på den fælles europæiske kulturarv og vil arbejde for, at den nationale gennemførelse af kulturarvsåret kan tilrettelægges under hensyntagen til nationale prioriteringer.

Forslagets foreslås at have et budget på 4 mio. € (svarende til ca. 30 mio. kr.) til den europæiske gennemførelse af projektet, som foreslås at komme fra programmet Et Kreativt Europa. Hertil kommer udgifter til nationale initiativer i forbindelse med året. Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

2. Baggrund

Forslaget skal bl.a. ses med baggrund i Rådets konklusioner om deltagerorienteret forvaltning af kulturarven, der blev vedtaget den 25. november 2014, hvor Kommissionen blev opfordret til at foreslå et "europæisk år for kulturarv". Endvidere har Europa-Parlamentet i sin beslutning af 8. september 2015 – *På vej mod en integreret tilgang til kulturarv i Europa* – fremsat en opfordring til

Kommissionen om ”helst allerede i 2018 at oprette et europæisk år for kulturarven”.

3. Formål og indhold

Forslagets formål er at synliggøre og sætte fokus på kulturarven som en fælles ressource for alle europæere. Formålet er endvidere at bidrage til sikring, god forvaltning og formidling af den fælles europæiske kulturarv.

Forslaget retter sig navnlig mod tre overordnede målsætninger:

- at fremme den europæisk kulturarvs rolle som et afgørende element i fremme af kulturel mangfoldighed og interkulturel dialog. Målet skal bl.a. nås gennem foranstaltninger til publikumsudvikling og uddannelse i kulturarv,
- at forbedre den europæiske kulturarvs bidrag til økonomien og samfundet, herunder via bæredygtig turisme og kulturelle og kreative industrier,
- at bidrage til at fremme kulturarv som et vigtigt element i samarbejde med lande uden for EU.

Forslaget har derudover en lang række specifikke mål, herunder bl.a.:

- at fremme innovative modeller for styring og forvaltning af kulturarven,
- at fremme debat-, forsknings- og innovationsaktiviteter og udveksling af god praksis i forbindelse med bevaring og beskyttelse af kulturarven,
- at fremme løsninger for adgang til kulturarven for personer med handicap,
- at tilskynde til lokale udviklingsstrategier med fokus på kulturarvens potentiale,
- at øge opmærksomheden på den europæiske kulturarvs betydning gennem uddannelse og livslang læring og
- at tilskynde til styrkelse af initiativer til forebyggelse af ulovlig handel med kulturgoder.

Der er med andre ord en stor bredde i forlagets målsætninger, hvilket efterlader mulighed for, at de enkelte medlemslande i deres bidrag til året lægger vægten på det eller de områder, der har størst relevans for og er i fokus i det pågældende medlemsland.

Det konkrete indhold af året er beskrevet som konferencer, arrangementer og debatskabede initiativer, som gør opmærksom på betydningen og værdien af kulturarv, oplysnings- og uddannelseskampagner og udveksling af erfaringer og god praksis inden for forvaltning og formidling af kulturarven.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om det fremlagte forslag til kulturarvsår.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagets mål om at fremme den fælles europæiske kulturarv, via eksempelvis udveksling af erfaring og god praksis, ikke vil kunne opfyldes i tilstrækkelig grad af medlemsstaterne alene. Regeringen er enig i, at

målsætningerne med et kulturarvsår, som skal sætte fokus på den fælles europæiske kulturarv, og sikre erfaringsudveksling og synlighed omkring kulturarven både indadtil og udadtil overfor lande uden for Europa, ikke kan indfries af medlemslandene alene. De ønskede målsætninger kan således bedst opnås gennem samarbejde mellem de individuelle medlemsstater og på europæisk plan.

6. Gældende dansk ret

Forslaget om et europæisk kulturarvsår berører ikke gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget lægger op til et budget på i alt 4 mio. € (svarende til ca. 30 mio. kr.), som ifølge Kommissionen vil komme fra budgetlinjer under programmet Et Kreativt Europa og gå til den europæiske gennemførelse af året. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter svarende til en statslig udgift på ca. 600.000. kr,

Herudover forventes medlemslandene selv at afholde udgifter til nationale foranstaltninger i forbindelse med kulturarvsåret. Fra dansk side vil man benytte året til at fremhæve de danske kulturarvsinstitutioners forvaltning, forskning og formidling og andre aktiviteter med fokus på kulturarven som et fælles europæisk anliggende. Dette bliver afholdt inden for Kulturministeriets økonomiske rammer.

8. Høring

Forslaget har været i høring i EU-specialudvalget for kulturpolitiske spørgsmål. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

Derudover er forslaget sendt i høring i en bredere kreds af relevante institutioner, organisationer og kulturarvsaktører med frist den 14. oktober 2016.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forhandlingerne om forslaget er netop begyndt. Medlemsstaterne har generelt modtaget forslaget positivt.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen bakker overordnet op om forslagets formål om at synliggøre den fælles europæiske kulturarv i 2018. Regeringen vil arbejde for, at gennemførelsen af kulturarvsåret indeholder fornødent rum til, at året kan tilrettelægges under hensyntagen til nationale prioriteringer. Endvidere bør gennemførelsen af året ske på en så ubureaukratisk og ressourcebevidst måde som muligt, således at udgifterne til det danske bidrag kan holdes på et minimum.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.